

ОАНА МОКАНУ, РУМЪНСКИ ЕВРОЕКСПЕРТ: НЕ ВЯРВАМ, ЧЕ "ЧЕРВЕНИТЕ КАРТОНИ" ЩЕ НИ ЗАБАВЯТ ПО ПЪТЯ ЗА ЕС

Публикуван на: 15-05-2006

Източник: [Портал ЕВРОПА](#)

Оана Мокану е експерт и координатор на вътрешни и международни проекти в отдела за европейски изследвания на Европейския институт в Румъния (ЕИР), а така също и главен редактор на румънския журнал, отразяващ работата по европейските въпроси. Изследванията, проведени от ЕИР продължават да се доказват като полезен инструмент в процеса на взимане на решения от страна и продължаване диалога между изследователи и представители на държавната администрация.

Г-це Мокану, какви са основните цели на Европейския институт в Румъния? Върху какво се фокусира откакто е създаден?

Европейският институт в Румъния (ЕИР) започна своята дейност през 2000 година, с основната задача да оказва подкрепа на публичната администрация в страната, в процеса на присъединяването ни към Европейския съюз (ЕС).

С какви "инструменти" разполага институтът, за да изпълнява успешно задачите, които си поставя?

Накратко, бих казала, че разполагаме с три основни "инструмента": изследователска дейност, обучение и осъществяването на различни видове преводи. Дейността на института е концентрирана върху провеждането на пространни изследвания, проучвания на различни видове политики, целящи да подкрепят публичната администрация в процеса на взимане на решения. Вторият основен момент са обученията на централната и местната администрация в областта на европейските дейности. Третият – превод на европейското законодателство - директиви, споразумения и правила - което ще се прилага в България и Румъния след приемането ни.

Какви инициативи сте подели и в какви проекти сте участвали до този момент? С какво те са допринесли за развитието и подобряването на, да речем, социалната среда, на административната среда?

Основен проект на ЕИР е серията от предприсъединителни изследвания, започнати през 2001 година. Те достигнаха общ брой от почти 50 и са в помощ на румънската държава при защитата на нейните позиции в преговорите ѝ с ЕС, както и при изготвянето и взимането на решения и формирането на политиката по основни въпроси. Смятам, че този проект "отида" отвъд чисто академичното "упражнение", като се ориентира към много конкретни препоръки по водената политика в различни сфери. Друга важна програма, която вече споменах, е обучението на представители на централната и местната администрация в областта на европейските дейности като се започне от индустриалната политика, конкурентноспособността, през регионалното развитие, околната среда, земеделието, до правосъдната реформа и вътрешните работи в Румъния, както и сигурността и политиката по отбраната на страната. ЕИР е посветил основна част от дейността си

на разширяване диалога в общественото пространство и академичното съсловие за европейските практики и политики, с основен фокус на приемането ни в Евросъюза. Всичко това чрез осъществяването на различни конференции и разпространяване на публикациите ни. Румънският журнал по европейски политики излиза четири пъти в годината, започвайки от 2001, като в него място намират есеистични трудове и анализи на изтъкнати публични фигури, професори от признати европейски университети и изследователски центрове. Журналът "се придружава" от работни документи и брошури, разясняващи европейското законодателство. Всички публикации са насочени към подобряване работата на администрацията, университетите, изследователските центрове, неправителствените организации, профсъюзите, бизнес асоциациите и посолствата на чуждите държави в Румъния.

Какво е личното Ви мнение, като специалист, за "шансовете" на България и Румъния да бъдат отложени за присъединяването им в ЕС и може ли едно евентуално отлагане да означава двете страни да влязат "някъде през 2007 година", а не задължително през 2008 г., както коментира в сряда румънският ежедневник "Котидианул"?

Бих предпочела да не мисля за тези "шансове" на страните ни, а да мисля позитивно, но едновременно с това да бъда реалист. Личното ми мнение е, Румъния и България запазват силните си позиции за влизане в ЕС на 1 януари 2007 година. Не вярвам, че на този етап, броят на нераздадените "червени картони" или сравнение между броя на показаните на всяка от двете страни могат да имат решаващо значение при заключенията в очаквания на 16 май, вторник, доклад. Процесът на присъединяване е необратим и, ако вземем предвид "умората от разширяването", която се чувства в настоящите страни членки и края на "периода на отразяване" на негативните вотове във Франция и Холандия за Европейската Конституция, забавяне на влизането ни в ЕС само ще засили усещането за мудност и затруднение в работата на ЕС на високо равнище, да не говорим за общественото мнение в Румъния и България.

Все пак, смятате ли, че докладът на Европейската комисия ще донесе повече отговори и яснота или повече въпроси и съмнения? Какво очаквате като цяло?

Както всички предишни доклади, очевидно и този ще отбележи постигнатия прогрес и специфичните мерки, които все още предстои да бъдат взимани. Трудно е да се прогнозира дали докладът на 16 май ще съдържа ясно послание за дата на присъединяване. Ако това се случи, то тя ще бъде придружена от множество "ако" и "направете това!" и "не правете онова!", тъй като предизвикателствата, които трябва да бъдат преодолявани все още, са обект на горещи спорове в дневния ред и на двете страни. Ето защо смятам, че натискът върху София и Букурещ може само да допринесе в последните стъпки преди приемането ни в ЕС. Широкоизвестен факт е, че пакетът от условия на Евросъюза досега е изиграл само положителна роля, така че "още няколко капки" изисквания само ще подтикнат към съобразяване с вече поетите ангажменти.

Ако трябваше Вие да номинирате една област, в която Румъния и България биха могли да допринесат за развитието на политиките, водени от ЕС, коя би била тя?

Ако ме питате за областите, в които Румъния би могла активно да окаже съдействие, то бих назовала първо факта, че страната ни ще стане източна граница на ЕС. Дълбоко съм уверена, че Румъния трябва и ще има глас в новата европейска политика на развиване на съседските отношения с конкретни и активни мерки и програми, с които ще допринесе за стабилността в региона, а така също ще подсигури развитието на икономическите отношения в новопоставения

контекст на съседските отношения. Така също Румъния и България могат да изиграят основна роля в консолидирането и сътрудничеството в Черноморския регион и, както знаете, мерки и инициативи вече се прилагат на практика във външната политика на Румъния.

Като изследовател в областта на европейските практики, как смятате, че младежта и тази част от населението с висше образование в двете страни ще "се държат" след присъединяването ни в ЕС? Дали все така ще предпочитат да се реализират в чужбина, осигурявайки професионалното си бъдеще или е по-вероятно да останат в родните си държави, окужани от новите обстоятелства и създадите се възможности?

Мисля, че нивото на младите хора, заминаващи на Запад след приемането ни, търсейки атрактивни и конкурентни работни места ще отбележи ръст, като се имат предвид новите възможности, предоставени от премахването на различни бариери. Не бих казала, обаче, че този ръст ще се превърне в проблем. И, в края на краищата, вземащите решения отговорни личности в държавата имат важна роля в убеждаването на младото поколение да остане в родината си, чрез актуални планове, действия и инвестиционни програми. Имам предвид наистина да се инвестира в човешкия ресурс като се стимулира бизнесклиматът като цяло и младите бъдат стимулирани да градят професионалното си бъдеще, както се изразихте, у дома.

Има ли тенденция същото това младо поколение в момента да се включва все по-активно в държавната администрация и наистина да дава своя принос за по-доброто функциониране на "държавната машина"?

Доколкото съм запозната, това наистина се случва. Младото население изразява особен интерес за работа в министерства, държавни агенции и други правителствени органи, отговорни за организирането на структурните фондове на ЕС, където се изискват познания на експертно равнище. Румънското правителство наскоро реши да увеличи броя на заетите в управлението на бъдещите структурни фондове, като приоритет е развиване на способността за усвояването им. Та, смятам, че предизвикателствата могат да бъдат посрещнати.

Какви отношения са установени до момента между Вашия институт и българските Ви колеги? Смятате ли, че настоящите връзки между институциите са задоволителни и ако не, какво може да бъде направено за тяхното подобряване, според Вас?

Ами, настоящото винаги може да бъде обект на подобряване. Това важи също за връзките, за които питате. И ЕИР и Европейският институт в България са членове на мрежата от институти за европейски политики (ЕПИН) – мрежа от изследователски центрове (*познати още като "think-tanks", или "мислителски резервоари" б.а.*), които поставят фокуса на работата си върху политическия дебат за ЕС и анализите, свързани с него. В тази мрежа ние се опитваме да разработим и засилим възприятията за Европейския съюз в обществото чрез серия от широкодостъпни конференции, организирани на различни теми, свързани с ЕС, включително Конвенцията за бъдещето на Европа и нейната Конституция. Също така, като съосновател на Румънската Асоциация за изследвания на европейската общност (РЕКСА), ЕИР разработи няколко проекта съвместно с българската асоциация (БЕКСА), а именно "2007 година – едното разширяване не е достатъчно" и "Младежите на трите кандидати "за" разширен ЕС", което включваше респективно и турската страна. По мое мнение, би било отлична идея едно бъдещо изграждане на мрежа от изследователски центрове в целия ни регион, които да се занимават с партньорството на държавите помежду им в областта на икономиката, сигурността и регионалното развитие – всички те от решаващо значение за всички

ОАНА МОКАНУ, РУМЪНСКИ ЕВРОЕКСПЕРТ: НЕ ВЯРВАМ, ЧЕ "ЧЕРВЕНИТЕ КАРТОНИ" ЩЕ НИ ЗАБАВЯТ ПО ПЪТЯ ЗА ЕС

нас.

Интервюто е любезно предоставено на Портал ЕВРОПА от журналиста на свободна практика Николай Йотов, редактор за България на worldsecuritynetwork. Портал ЕВРОПА благодари на колегата за предоставения текст. Документите на ЕИР могат да бъдат намерени [тук](#).